

Številke, ki zanimajo brezposelne

Proračun ustanov za podpiranje nezaposlenih.

Proračun centralne uprave za posredovanje dela znaša za 1939 din 36.1 milij. (1938 24.07). Od tega proračuna se porabi za podpore 50 odst. vseh dohodkov, to je din 18.1 milijonov, dočim gre v rezervo din 2.3 milijone, vse ostalo (din 7.2 milijona) pa za osebne in (din 8.3 milijone) za materialne izdatke. Osebni izdatki znašajo redoma 25 odst.,

za prenočišča pa tudi do 40 odst.

Borзам dela se je prijavilo 583.740 delavcev in nameščenцев, kakor je v proračunski razpravi povedal minister socialne politike, in je torej jasno, da je podpora, kljub precej večjim dohodkom, vendarle preneznatna. — To priznava celo list »Narodno blagostanje«.

Po vrnitvi verskega zaklada cerkvi

Cerkev je dobila vrnjen takozvani verski zaklad, iz katerega je plačevala država duhovnikom konguro. Verski zaklad predstavlja ogromna gozdna veleposest, ki jo je zaplenil cerkvi cesar Jožef II.

Celotna posest verskega zaklada obsega 27.041 hektarjev; od tega je v Bohinjski Bistrici 12.863 ha, na Bledu 7930 ha, v Kranjski gori 3420 ha, v Kostanjevici na Dolenjskem pa 1927 ha. Čistega gozda je 17.000 ha, ostalo pa so njive, pašnike, planine, travniki, vi-

nogradi itd.

Vrednost tega veleposestva cenijo na 150 do 200 milijonov dinarjev. »Slovenec« pravi, da dohodek iz tega sveta ni tako velik, kakor bi človek mislil. Koliko znaša ta ne tako velik dohodek, list ne pove. Po oceni strokovnjakov pa doseže letno najmanj 2 milijona dinarjev. Ta denar bo odslej ostal cerkvi kot čisti donos, ker bo kongruo duhovnikom plačevala država iz sredstev državnega proračuna.

Proti prisilni delavski organizaciji

Hrvatska seljačka stranka za svobodo delavskega gibanja

»Hrvatski dnevnik« piše pod naslovom »Zah-tjevi Jugorasa o organiziranju radništva«: »Dasi se je na skupščini (Jugorasa) zatrijevalo, da je Jugoras zajel vse kraje in da je radi tega predstavnik vsega delavstva v tej državi, se je pa vendarle zahtevalo, da se da tej organizaciji prisilni značaj. Ta zahteva je zelo značilna in pove zelo mnogo. Mi moremo dati na njo samo en odgovor: da je treba delavstvu pustiti popolno svobodo organiziranja in da ne sme nihče imeti monopol na organiziranje delavstva. Hrvatskega delavstva ne bo mogel nihče prisiliti, da pristopi v kakršnokoli si bodi drugo organizacijo. Druga je stvar, o kateri piše »Samouprava«, da delavci, po za-

slugi Jugorasa ne »razsipajo več težko zaslužene mezde za prispevke za strokovne organizacije«. Ni si mogoče zamisliti uspešnega boja delavstva za izboljšanje delovnih pogojev brez prispevkov za strokovne organizacije. Ako delavske organizacije ne razpolagajo s potrebnimi sredstvi za boj, postaja delavstvo odvisno od delodajalcev, navezano edinole na posredovanje oblasti, ki lahko posredujejo ali pa tudi ne in tudi ni vedno gotovo ali bo tako posredovanje v korist delavstvu. Delavstvo ne sme biti odvisno od razpoloženja ministra za socialno politiko, ker na to mesto pridejo lahko ljudje s socialnim razumevanjem, pa tudi brez takega razumevanja.«

Pri volitvah v upravo „Merkurja“ je zmagala lista razrednih nameščenцев

Po par letih so nameščenci uvideli, da spadajo na vodstvo socialnega zavarovanja nameščenцев razredno opredeljeni nameščenci.

Pred leti so organizirali takozvani hrvaški nameščenci veliko akcijo proti tedanji upravi društva »Merkur« v Zagrebu, ki mu je priključeno tudi socialno zavarovanje zasebnih nameščenцев. Uprava »Merkurja« je bila tedaj v rokah predstavnikov razrednih strokovnih organizacij. Hrvatski nameščenci so zmagali.

Toda nova večina se je skoro pričela krhati. Nameščenci so uvideli, da niso napravili pametno, ko so iz ozkosrčnih vidikov hrvaškega narodnega gibanja izrinili predstavnike razrednih organizacij z uprave. Ko je letos prišlo do delegatskih volitev, so bili na Hrvaškem, v Bosni in Dalmaciji izvoljeni v jako lepem številu delegati razrednih strokovnih organizacij in taki, ki so se vezali s temi organizacijami.

Na glavni skupščini v Zagrebu dne 6. in 7. maja sta bili pri volitvah nove uprave postav-

ljeni dve listi. »Hrvatski dnevnik« poroča, da je zmagala disidentsko marksistična skupina. Oddanih je bilo 24.809 glasov, od tega za listo večine z naslovom Pakovićem 11.852 glasov. Ta lista je dobila predsednika in 11 članov uprave, dočim je lista hrvaških privatnih nameščenцев dobila 11 članov v odboru.

Izvoz živine. Iz Beograda javljajo, da bo kupovala Nemčija odslej po 500 glav goveje živine tedensko v naši državi, dočim jih je doslej samo po 200. Nadalje se bo povečal izvoz živine tudi v Italijo, ki bo vzela tedensko po 600 glav goveje živine. Za živino ... ne bomo prejeli deviz, ampak drugo blago v zameno.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svoje dolžnost

Doma in po svetu

»Slovenec« je napisal članek »Zrelostni izpiti narodov«. V tem članku piše: »V eni državi hiši vas je več bratov. Med tem, ko se ti s starejšim prepiraš, nastane zunaj nemir. Kaj storiš? ... Podamo si roke, vzamemo vsak svojo puško in varujemo skupen dom, dokler se vse ne pomiri. Slovani smo tako mladi, da v svoji otroški preprostosti odgovarjamo: Tedaj pritisknem brata, da v stiski čim več izsilim. Ako ne odneha, odprem hišne duri, pa pokličem sovraga. Svoboda nad vse! Če mi je ne da brat, mi jo bo dal sovrag! — Veseli nas, da je »Slovenec« po dolgem blodenju našel enkrat priliko, da je tako javno odzignal politiko slovaškega patra Hlinke in delo monsignora Tise. — Kar se pa tiče odlaganja poravnave prepira med brati, kadar sovrag trka na duri, pa je naše mnenje: kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri. Moralno sta enako odgovorna oba, brat, ki zahteva, kakor tudi brat, ki bi lahko dal, ne da bi ga bolelo.

Kaj je neumnost? Neumnost je, ako ljubljanski »Slovenec« napiše, da marksizem zanika narodnost kot vrednoto.

Gospodarska politika zahteva preorijentiranje našega izvoza iz klirinških v neklirinške države, pravi »Slovenec«, ker sicer ne bomo mogli zadostiti potrebi po devizah, t. j. tujih plačilnih sredstvih, ki jih rabimo za nakup bombaža itd. Deviz dobimo letno samo za pol drugo milijardo dinarjev, potrebovali bi jih pa za dve milijardi in pol. Doslej je dajala manjkajoče devize iz svojih rezerv Narodna banka v višini 100 milijonov dinarjev mesečno. Te rezerve bodo pa enkrat izčrpane. Nadalje pravi »Slovenec«, da smo imeli zadnja leta gospodarsko politiko dvigovanja cen. ... »To je bilo vsem prav, posebno producentom in politikom... Stalno dvigovanje cen je seveda pomenilo istočasno padanje kupne moči našega dinarja, t. j. njegovo počasno, toda nepretrgano razvrednotenje.«

Nov centralni fond za ljudsko zdravje. Od 1. aprila 1939 dalje plača vsak bolnik v kateri si bodi bolnišnici ali zdravilišču, ki sam plača svojo oskrbo, po din 2 v centr. fond za ljudsko zdravje, ki se zbira pri Državni hipotekarni banki v Beogradu. Za bolnike, ki se ne zdravijo na svoje stroške, pa je treba plačati po din 1 dnevno in se to zaračuna ali delavskemu zavarovanju, občini ali banovini, kdor pač plača oskrbo za takega bolnika.

Nov starešina Sokola. Ker je prvi starešina Sokola, Engelbert Gangl dne 25. aprila odstopil, je bil sedaj imenovan na njegovo mesto namestnik dr. Vladimir Belajčić.

Angleški zunanji minister Halifax je najavil svoj obisk pariški vladi. Pričakuje se, da bo Halifax prispel v Pariz v soboto, dne 13. t. m., kjer bosta razpravljala s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom o mednarodnem položaju, nato pa skupno odpotovala na zasedanje Zveze narodov v Ženevo.

Vojaška posvetovanja med Anglijo in Francijo. Več angleških generalštabnih častnikov se nahaja v Parizu, kjer se vršijo posvetovanja vojaških strokovnjakov obeh zaveznih držav. Angleški častniki si bodo ogledali tudi Maginotovo črto.

Rumunski zunanji minister Gafencu bo v kratkem obiskal Ankaro, Atene in Sofio, kjer bo informiral zunanje ministre teh držav o

njegovem zadnjem potovanju po Evropi in stališču rumunske vlade do mednarodnega položaja.

Nov sovjetski poslanik v Varšavi. V Varšavo je prispel novi sovjetski poslanik Nikola Soronov, ki je bil dosedaj poslanik sovjetske vlade v Atenah. Sovjetska Rusija v Varšavi ni imela več poslanika od leta 1937., zato je imenovanje novega poslanika velike važnosti in kaže, da se razmere med obema državama zboljšujejo.

Ruski mornarji so te dni prevzeli v Italiji 3000 tonsko križarko, ki jo je Italija zgradila za Sovjetsko Rusijo. — Križarka se imenuje »Taškent« in je baje najhitrejša križarka na svetu.

Oboroževanje Amerike. Ameriški parlament je odobril 750 milijonov dolarjev za gradnjo 144 novih vojnih ladij in 500 mornariških letal.

Italijanski kralj pojde v Berlin, kjer bodo najbrže podpisali sklenjeni vojni sporazum med Nemčijo in Italijo.

Kdo je državni sovražnik? V 3. aprilski številki »Der Ruhrarbeiter« čitamo: »Kdor govori, da primanjkuje jaje, kdor razmišlja o tem ali bo vojna ali mir, kdor odkrito govori, da nekatere cene rastejo, kdor se vprašuje, kdaj le bo na svetu zavlada mir, ali kdor udari po mizi, da se vse trese, ker se v podjetju vedno več zahteva od delavca, še vendar ni godrnjač ali sovražnik države«, kakor bi to radi prikazali denuncijanti v podjetjih.

Nemški listi pišejo o strašnem preganjanju Nemcev na Poljskem, Poljaki pa te vesti zanikajo in se sklicujejo na to, da je slične pri-tožbe slišala Evropa že večkrat v zadnjih letih.

Za vojaško zvezo med Nemčijo, Italijo in Japonsko se je te dni izrekel tudi japonski vojni minister, ker smatra, da bi bila s tem okrepljena tudi politika proti kominterni.

Španska vlada je najavila svoj izstop iz Društva narodov, ker ta ustanova še vedno ni priznala Francove vlade. Izstop Španije iz Društva narodov na splošno smatrajo kot simpatično gesto napram politiki osi Rim-Berlin.

Zadnje vesti

Volitve v Rumuniji

Vlada je obvestila javnost, da je na rumunski državni praznik kralj Carol podpisal nov volilni zakon, po katerem bodo v kratkem volili parlament, ki bo sestavljen na korporativni podlagi. Ta novoizvoljen parlament se bo sestel že 7. junija.

Pooblastilo angleški vladi, da sme odrediti mobilizacijo brez posebnega sklepa parlamenta, je sprejel angleški parlament brez glasovanja.

Poročilo o mednarodnem položaju bo podala francoska vlada v parlamentu v četrtek, dne 11. maja.

Predsednik sovjeta ljudskih komisarjev Molotov v Moskvi je sprejel poljskega poslanika, s katerim sta se razgovarjala o odnošajih med obema državama in ugotovila, da se razvijajo povoljno in skladno.

Vojna z zvočniki. Na nemško poljski meji so Nemci postavili več zvočnikov, s katerimi vrše propagando preko meje. V odgovor so Poljaki napravili isto na svojem ozemlju in govorijo sedaj preko meje v Nemčijo.

Hitler je čestital rumunskemu kralju ob priliki narodnega praznika, prestolonasledniku Mihajlu pa je podelil najvišje nemško odlikovanje.

C. Nordhoff in J. N. Hall:

HURIKAN

Kakor ostali pevci se je tudi on docela vdal občutkom, ki so prevevali njegovo notranjost in katere je vzbujal v njem prastari ritmu popevk njegovega ljudstva.

Danilo se je že, ko se je vrnila gospa de Laage. Ko je izkazala mrtvi zadnjo čast, je pristopila k meni.

»Skrb se me loteva, doktor,« je rekla potihoma. Med govorjenjem se je sicer smehljala, toda videl sem, da je bila resno zaskrbljena. »Veste li koliko kaže barometer? Osemindvajst sedemdeset! Vihar pa narašča od minute do minute.«

Poskušal sem, da prikrijem svoje zaprepaščene, ki jo je vzbudila v meni ta vest, toda ne vem, ako se mi je posrečilo. Na tej zemljepisni širini se giblje barometer normalno med trideset petnajst in devetindvajset sedemdeset. Tako globoko pa pade barometer samo med deževno dobo, kadar piha veter s severozapada. To pot pa je padel barometer še za eno colo nižje in pri tem vreme ni bilo po zapadniku. Bilo bi mi lažje pri srcu, ako bi bil veter preokrenil, kajti to bi pomenilo, da pojde vihar v vzhodni ali zapadni smeri mimo nas. Tako pa je pihalo stalno od severozapada. Ako se je bližal hurikan, potem se je pomikal naravnost proti Manukuri.

Petje je prenehalo, ko se je pojavil oče Pavel. Njemu sta sledila dva mlada moža, ki sta prinesla krsto, zbito iz neostroženih smrekovih desk, pokrito

s pregrinjalom iz bombaža. Ko so umrlo položili v krsto, ji je stisnil duhovnik križ v mrzle roke in potem dal znak poglavarju.

Eden za drugim so nato prihajali domačini v sobo, vsak vaščan in vsaka vaščanka se je hotela posloviti od Mama Rue. Vsi so imeli solzne oči in nekatere starejše žene so jadikovale in tožile.

Potem so nosači dvignili krsto na rame in stopili na čelu spreveda, ki se je jel pomikati proti cerkvi. Nikoli še nisem bil videl takšnega nesrečnega obetajočega pričetka dneva. Oblaki, ki so se podili po nebu v južni smeri so bili umazane zelenosive barve in so skoro neprestano zakrivali vzhajajoče sonce.

Ko smo vstopili v cerkev, je pričelo zvoniti; slaboten, svečan glas zvona se je neprestano zgubljal v hrumenju viharja. Potem, ko je bilo kratko cerkveno opravilo končano, smo se podali proti pokopališču.

To je bilo združeno s precejšnjim naporom, ker smo se morali boriti proti viharju, toda nihče ni zaostal; mlajši so podpirali starejše. Zopet se je oglasilo petje ko so spustili Mama Ruvo v grob, toda komaj da sem slišal te glasove, kajti priznati moram, da sem v tistem trenutku gledal in prisluškoval samo morju. Morska pena je brizgala prav do nas in nas je močila kot da bi bil padal dež; od časa do časa smo zgubili koralni pas docela izpred oči, ko pa se nam je v kratkih presledkih zopet nudil prost razgled, smo videli kot hiša visoke valove, ki so se zaganjali v koralni pas in se razlivali daleč po obrežju. Kraj, na katerem smo stali je ležal komaj dva čevlja višje od brega, ki ga je poplavljal razburkano morje.

Naenkrat se je zdelo, da je strah prešinil samotno skupino človeških bitij, čije pogledi, polni groze so bili obrnjeni proti morju, med tem ko je oče Pavel opravljal svojo molitev. Dasi smo čuli stopnjujoče se rjojenje morja vsi noč, pa si do tega trenutka — vsaj tako si mislim — ni nihče prav predstavljajl kako visoko je naraslo morje.

Še enkrat smo se hitro zvrstili in stopali mimo odprtega groba, da se poslovimo od Mama Rue, potem pa so hiteli ljudje, kot da bi jih bil gnal en isti občutek, s hrbotom obrnjeni proti sovražnemu morju nazaj proti vasi. Oče Pavel, Fakahau, Tavi in jaz smo ostali na pokopališču, med tem ko so grob v naglici zasipali. Sklonili smo se za nizkim zidom in gledali prestrašeni na morje. Vedno višje in višje so se dvigali valovi, se razlivali po obrežju že skoro do obzidja. Za hip mi je zastalo srce, ko sem pomislil, da je ta ozek pas zemlje predstavljal naše edino zatočišče pred valovi, ki so se zaganjali proti nam...

Četudi smo stali tesno drug poleg drugega, smo morali naravnost kričati da smo se razumeli. Tavi, ki je napeto gledal proti severu, je obrnil glavo. »Ali ste opazili?« je zarjul. »Vsi ptiči so zginili. Slabo znamenje! Čutijo, da se bliža nevarnost. Do tega trenutka nisem bil tega opazil, toda Tavi je imel prav. Vsi krilati gostje z Manukure; morske lastovke, galebi, fregatni ptiči so pobegnili pred viharjem. Kaj ščinega še nisem doživel odkar sem bil na otoku.

Zakričal sem poglavarju na uho: »Kaj misliš, Fakahau, ali bo morje preplavilo otok?«

(Dalje prihodnjič)

Iz naših krajev

MARIBOR

Trgovina Bat'e bo povečana. Kakor smo poročali, je tvrdka Bat'a kupila trgovino galanterije in konfekcije znane tvrdke H. J. Turad od g. Alb. Fuchsa. Tvrdka Bat'a bo sedaj povečala svojo trgovino čevljev v priključene velike lokale tvrdke Turad, g. Fuchs pa bo prevzel vodstvo Bat'ine trgovine v novi stavbi v Sarajevu. Ob tej priliki bi bilo umestno opozoriti tvrdko Bat'o, da z ozirom na izredno velik obrat svoje podružnice v Mariboru, tudi tukaj zgradi kako svoje novo poslopije in premeša tja svoje podjetje. Tvrdka Bat'a ima v Mariboru gotovo vsaj takšen obrat, kot v Ljubljani, ker je tukaj mnogo več industrijskega delavstva, ki kupuje svoje potrebščine edino pri Bat'i, in ravnotako iz dalnje okolice viničarji in kmetje, pa tudi uradništvo. Investiralo pa podjetje Bat'a v Mariboru še ni ničesar drugega, kakor da je v tuji hiši renoviralo izložbena okna. V sredini Maribora je še nebroj lepih stavbenih prostorov, primernih za trgovske prostore in je zato že dolgo slišati občo zahtevo v Mariboru, naj po vzgledu Ljubljane: Bat'a tudi v Mariboru zida. Naj tudi oblasti, zlasti mestna občina v tej smeri intervenirajo pri Bat'i. Torej: — zidajte!

Popravite Ruško cesto! Že večkrat smo na prošnjo prebivalcev na Ruški cesti apelirali na merodajne, da se usmilijo občanov, ki tu prebivajo in odredijo popravilo Ruške ceste, ki se nahaja v neverjetno slabem stanju. Avtobusni promet so sicer s te ceste preložili, ostale so pa ogromne kotanje, ki so jih izkopali težki avtobusi in tovorni avtomobili, ki so vozili po tej cesti. Poleg Pobrežke ceste, katero bodo, kakor slišimo, pričeli v kratkem graditi in popravljati, je prav gotovo v našem mestu Ruška cesta najbolj nujno potrebna popravila, ako se že ne more izvršiti regulacija. **Licitacija za gradnjo ceste Maribor-Fram** je razpisana za dne 20. junija. Stroški so proračunani za cestišče iz cementa in kock na 14,3, za cestišče iz asfaltnega betona in drobnih kock na 12 milijonov dinarjev.

Ponovno pozivamo prodajalce predprodajnih vstopnic za akademijo, da jih takoj obračunajo v tajništvo KMO.

Akademski pevski zbor, ki predstavlja našo pevsko avantgardo, bo koncertiral v Mariboru v soboto, dne 13. maja v »Sokolskem domu« ob 20. uri zvečer. Vstopnice so na prodaj pri »Putniku«.

I. Delavsko kolesarsko osrednje društvo za dravsko banovino Maribor priredi s podružnicama Studenci in Pobrežje v nedeljo, dne 14. maja izlet v št. lji v Furlanov dvor. — Odvoz ob 14. uri izpred društvenega lokala. Člani, pridite vsi! Odbor.

V svetovni vojni ranjeni delavec Aleksander Grager iz Zg. Kaple je po nasvetu zdravnika prispel na operacijo v tukajšnjo bolnico, kjer mu bodo odstranili drobce granate, kateri se je nahajal 20 let v njegovem telesu. Takšnih ranjencev iz svetovne vojne je gotovo še več, ki nosijo drobce jekla v svojih telesih, kot posledice strelcev iz svetovne vojne.

Neka mladenka je izpila količino lizola v stranišču pred Frančiškansko cerkvijo, kjer so jo našli nezvestno. Domneva se, da je vzrok poskušanja samomora nesrečna ljubezen.

Utoji. Dobitek din 1000 na tomboli Sokola v Mariboru, ki je bila zadnja nedelja, je bil v nesrečo kar trojici ljudi, dočim je eden plačal z življenjem. — Ko se je srečni dobitnik viničarjev sin Franc Pondelak vračal opit v spremstvu svojih prijateljev Edvarda Lileka in Ajleca domov, je Pondelak streljal s strašno pištolo. Pri tem se je zapletel v spor z železniškim delavcem Jožefom Novakom. Novaka so napadli, skupil pa jo je Lilek, ki je v temi prestregel udarec s kolom, namenjen Novaku, s svojo glavo, da je obležal mrtev.

Mariborsko gledališče. Sreda, 10. maja: zaprto. Četrtek, 11. maja ob 20. uri: »Hollywood«. Primjera, Red A. Petek, 12. maja ob 20. uri: »Grohar«. Gostovanje Mrakove igralske skupine.

TRBOVLJE

Delavski kolesarski dan. Podružnica I. Del. kol. društva v Trbovljah priredi dne 16. julija kolesarski dan in proslavo 10 letnice obstoja. Pri tej prireditvi sodelujejo vse naše organizacije. Istega dne bomo tudi sprejeli mariborsko železničarsko godbo, ki priredi svoj letni zlet v Trbovlje. — Vsa bratska društva prosimo, da tega dne ne prirejajo drugih prireditev in da naj se udeležijo naše velike prireditve v Trbovljah. — Odbor.

LAŠKO

O NAŠI OBČINI

V Laškem je bil 15 let župan dr. Roš. Leta 1936. je postal župan hotelir g. Trop, ki je bil gospodar občine samo eno leto. Nato se je izvedla komasacija v marcu 1938. in je postal župan veleposestnik g. Hrastnik Karel. S temi spremembami je gospodarstvo v našem mestu krenilo v docela novo smer. Kmetje plačajo 42 odst. manj občinskih določil, Laščani pa skoraj toliko več. Toda s tem pada tudi zanimanje za gospodarski razmah mesta; v bližnji bodočnosti bo pomanjkanje zanimanja za razmah mesta prizadelo tudi našega kmeta in onih 42 odst. znižanja določil ne bo več odtehtalo koristi, ki bi jih imela kmečka okolica čez nekaj let, če bi imeli predstavniki te okolice pravi smisel za povzdigo mesta in cvetočo industrijo, ki bi bila najboljši konzument kmečkih proizvodov. Kmetje bi dobivali za svoje proizvode boljše cene in v industriji bi našlo zaposlitev precejšnje število revnih kmečkih sinov in hčera. Izgledi za bodočnost niso rožnati, ne za eno ne za drugo skupino. —

Sedaj pa nekoliko podrobnosti o dogodkih zadnjih let na naši občini na podlagi sklepov občinskega odbora. Najprej izmenjava občinskih uradnikov: Z občine je odšel dr. vpok. tajnik J. Za to mesto se je potegoval domačin Z., nameščanje pa je dobil ljubljčan. Šel je tudi redar K., ki je bil kapelnik mestne godbe in odlični violinist domačega orkestra. Na njegovo mesto so postavili g. C. iz Slov. Bistrice. Zvaničniku P. so bili obetno znižani prejemki, bivši marjaški sluga pa je takoj postal zvaničnik in so se mu prejšnji skromni prejemki zvišali na din 1250 mesečno. Občinsko blagajno je prevzel bivši tajnik P., prav tako vojni referat; stari blagajnik Pl. je bil odstavljen, čemer ni ugovarjal, isto je doživel pri cestnem odboru. Radi nerednosti sta bila odpuščena po vrsti cestarja Z. in T., radi starosti D., odpustili pa so tudi cestarja Volavška Karla, ki je laški občan, oženjen, brez kakih sredstev za preživljanje, star okrog 60 let in mora plačevati za stanovanje mesečno din 60.—. Pravijo, da je že prestar za cestarja. Vsekar pa je upravičen do občinske podpore za preživljanje. Sprejet je bil namesto njega Guček, ki je posestnik, ima lastno hišo, dvoje glav živine, svinje, perutnino itd.

Vsi župani do l. 1938. so imeli navado, da so sicer stavili v obč. proračun postavko za župansko plačo, a so jo dejansko razdelili v socialne namene. Dr. Roš jo je dal kot trinajsto plačo vsem občinskim nameščencem. Mesečno je imel na papirju din 500 (6000); g. Trop jo je dal za zaposlitev brezposelnih pri javnih delih (čiščenje skarp, ulic, nasipanje gramoza itd.). Sedanja županova plača znaša mesečno din 700 (8400 letno).

Kako je z najemnim občinskih poslopij? V glavnem občinskem poslopiju, spodaj, je imel lokal dolgo vrsto let trafikant g. Princič, ki je plačal zanj mesečno po din 300 in na svoje stroške čistil in vzdrževal lokal. Niemu je bil lokal nenadoma odpovedan in oddan krojaču S., ki sedaj plačuje samo din 150 mesečno; on je tudi na svoje stroške očistil lokal, kar ga je stalo okrog 3000 din. Ta krojač ni domačin, v drugem poslopiju so nastanili čevljarja L. z mesečno najemnino

din 130. En lokal poleg pa je prazen že nad leto dni. V njem sta bila že dva obrtnika A. in P. in sta morala končno iti.

Za stanarino šolskemu nadzorniku in trem občinskim uslužbencem daje občina letno din 9600, dočim dobi pri navedenih najemninah z enim praznim lokalom din 3360.—.

Za prezidave in nove občinske zapore so pa izdali v dveh letih din 60.000.—.

JESENICE

Fric Noot. V sredo, dne 3. maja je umrl zadet od kapi v starosti 32 let edini sin gen. ravnatelj KID g. Carla Noota. Pokojni Fric je bil rojen na Koroški Beli. Šole je obiskoval v Celovcu, visoke šole v Nemčiji, potem je bil zaposlen v velikih obratih v Nemčiji, Angliji in Španiji. Tudi v Učicah je bil daljšo dobo in zadnje čase je bil družabnik in vodja glavnega zastopstva KID za Srbijo v Beogradu. Odtod je prišel na tridnevni dopust, pa ga je takoj drugič dne našel oče mrtvega na divanu. Pogreb, ki se je vršil v petek popoldne, je bil nadvse velik, zastopani so bili vsi sloji prebivalstva, igralo so vse tri delavske godbe in videti je bilo, kako priljubljen je bil pokojnik, zlasti pa kako zelo so hoteli vsi olajšati g. gen. ravnatelju, ki je med našim delavstvom zelo priljubljen, ta težki udarec in mu pokazati, da vsi z njim sočustvujejo. Tudi mi izrekamo naše iskreno sožalje, pokojniku pa naj bo ohranjen časten spomin.

Smrt kosi. V nedeljo, dne 30. aprila t. l. sta šla tov. predelavci Ignacij Razingar in njegova žena Marija na sprehod. Ko sta prišla pred Pajerjevo gostilno na Hrušici, se je žena Marija nenkrat zgrudila. Na odredbo zdravnika je bila prepeljana v bolnico in je tam umrla po nekaj urah. Pokojnici je bilo šele 52 let. — V bolnici Bratovske skladišne je umrl na pljučnici dne 4. t. m. v starosti 41 let znani koroški dobrovoljec, planinec in smučar Albin Čop iz znane tukajšnje družine Čopov. Pokojnik je bil član jeseniške reševalne ekspedicije, markiral je mnogo potov in bil soustanovitelj tuk. »Skale«. Na zadnji poti ga je spremlilo ogromno občinstva: gasilci in »Skalaši« s tremi zastavami, koroški borci in smučarji ter izredno veliko število sodelavcev iz elektriških obratov KID. Pokojnikoma naj bo ohranjen trajen spomin, žalujočim pa naše sožalje!

Popravek. V štev. 52. z dne 6. t. m. je v poročilu o odpečenju prostorov DKD »Enakosti« tiskarski skrat zmešal nekaj besedila. — Tretji stavek (sedma vrsta) bi se moral glasil: »Še po razsodbi državnega sveta so proizvedovali pri učencih po šolah zaradi nemških tečajev, ki jih je prirejala »Enakost« že pred leti, če se ni ob priliki teh tečajev godilo kaj nedopustnega. — Želelo se je namreč, dobiti razloge in dokaze za prestopke DKD »Enakosti«, da bi se naknadno lahko doseglo to, česar se z razpustom »Enakosti« zaradi razsodbe državnega sveta ni dalo doseči.«

Reklama za »Delavsko Politiko«. Tukajšnji kino Krekovega prosvetnega društva je predvajal od 27. do 30. aprila t. l. film »Hurikan«. Že na prednaznanilu kakor tudi na letaku smo čitali: »Znan iz podlistka v »Delavski Politiki« in potem zopet »posebno znan čitateljem »Delavske Politike« iz podlistka«. — Nas veselijo priznanja in vidimo v njem tudi dokaz, da naš list vendar ni tako zelo »brezverski« in »pohujšljiv«, da ne bi smeli obiskovalci Krekovega kina čitati njegovih polistkov. —

Nova tovarna za celulozo v Krškem, ki jo gradi ljubljanski industrijalec I. Bonač, bo v kratkem dovršena. Izpočetka bo tovarna mogla izdelati na leto okoli 600 ton, pozneje pa 10.000 ton celuloze.

Novo!

Persil

v praktičnem

malem zavitku

samo

Din

3-

LIBOJE PRI PETROVČAH

Delavstvo v Keramični tovarni je praznovalo 1. maj

Delavstvo v Keramični tovarni je zavedno in trdno na braniku za svoje pravice. Med njim vlada prava sodružnost in kar je najbolj važno, so tudi sodružice na svojem mestu. Vseh delavcev in delavk je v tovarni okrog 160. Pred 1. majem se je delavstvo razgovarjalo o praznovanju. Podjetje pa je nabilo razglas, da mora po višjem nalogu vsak delavec delati, ker bo sicer kaznovan. Delavstvo si je ta razglas pač prečitalo, obenem pa sporočilo vodstvu podjetja, da se bo pa vendarle praznovalo. K... 1. maja je potem počivala vsa tovarna, razen delavcev pri pečeh, ki niso mogli prenehati z delom.

RUŠE

Svobodna strokovna organizacija je izboljšala socialni položaj delavstva v tovarni za dušik. Podr. Splošne delavske strok. zveze Jugoslavije je že lansko leto uvedla postopek za izboljšanje gmočnega položaja delavstva v tvornici za dušik. Takratna pogajanja pa so zastala, ker je vsled pomanjkanja električne pogonske sile trpel tudi obrat in so se izvršile manjše redukcije delavstva. Položaj se je med tem vidno izboljšal, prej odpuščeni delavci so se vrnili na delo. Te dni so bila obnovljena tudi pogajanja in sedaj zaključena s dopolnilno kolektivno pogodbo, ki predvideva 7—8 odstotno zvišanje delavskih mezd ter 25 odst. znižanje stanarin v tovarniških stanovanjskih hišah.

Pred volitvami obratnih zaupnikov. V petek, dne 12. t. m. se bo vršil ob 5. uri pop. v tvorniški kantini sestanek delavstva s sledečim dnevnim redom: 1. Volitve obratnih zaupnikov; 2. poročilo o dopolnilni kolektivni pogodbi. Delavstvo bo tudi pri teh volitvah pokazalo, da je enotno in si bo obratne zaupnike izvolilo po svoji volji. Radi važnosti dnevnega reda se poziva delavstvo, da pride sleherni na sestanek.

Predavanje, ki bi se imelo vršiti preteklo soboto z dnevnim redom: sodobni imperijalizem, je sresko načelstvo prepovedalo.

SLADKI VRH

Prvi majnik smo v naši tovarni lepenke proslavili s popolnim praznovanjem, kakor vsako leto. Zopet so se izkazali tudi pri nas »zeleni«, ki so hoteli delati namesto v nedeljo na delavski praznik, a so dobili od 230 zaposlenih delavcev komaj 10 glasov za to. — **Novega župana** bomo dobili za obmejno občino Velko, ... bo baiz ... imenovan za župana g. Nikl, ki ima pri nas na Sladkem vrhu mesnico. l. ...

— **Naša tovarna** je vedno dobro zaposlena in je ravno radi tega želela, da bi delavstvo v nedeljo nadoknadilo zgubljeni delavnik na prvega majnika. — **Novo cesto** so nam obljubljali pred volitvami, ko je imel g. Žebot kar v tovarni svoj shod. Dosedaj pa še ni niti ena lopata zapela za cesto, ki bi naj končno zvezala našo tovarno s svetom. — **Cesto k Mariji Snežni** so sicer ... že teden pred volitvami z godbo in možnarji slavnostno otvorili ob navzočnosti g. Žebota. ...

Toda cesta še sedaj ni dotova, ampak je treba v dežju pred cerkvijo gaziti ... ilovico. Tudi ta del ceste še niti začeli niso dokončavati ...

CELJE

Glave pokonci! Sobotno predavanje je jasno pokazalo, da je med delavci močan kader ljudi, ki se zavedajo, da je uspeh delavskega razreda odvisen od trdne povezanosti, enotnosti in discipline. Dvorana je bila polna zavednih sodrugov in sodružic, ki niso klonili pred grožnjami in zavijanjem nasprotnikov, ampak trdno verujejo, da so na edino pravi poti, ki pelje do uspeha. Glave pokonci, mora biti naše geslo. Nismo klonili in ne bomo. Čas bo dokazal in, kakor znaki kažejo, v najkrajšem času, da bo moral vsak računati z nami, ki ustvarjamo dobrine tega sveta. Po svetu so že prišli do spoznanja, da brez ali mimo delavskega razreda ne gre. Če se kje nahaja država v nevarnosti pred zunanjim sovražnikom, tedaj naslove državni, pa naj bodo še tako reakcionarni, prvi apel na delavstvo, naj brani državo. Naenkrat postanejo delavci najbolj upoštevan sloj naroda. To nam daje zavest, da bo prišlo spoznanje, da je treba delavstvo pritegniti povsod k soodločevanju. Kot nujna posledica pa bo, da se bo moralo dati delavstvu tudi to kar mu pripada. Naša naloga je, da združimo vse delavce in jih prepeljemo z idejo socializma in prepričanja v zmago. Na delo, sodrugji!

Občina je zavarovala delavski azil za 2,7 milijona dinarjev pri »Vzajemni zavarovalnici«, kjer ima zavarovane tudi ostale nepremičnine. **Vse člane dramatskega odseka »Vzajemnosti«** vabimo za v petek 12. maja ob 20. uri na sestanek oziroma razgovor glede nadaljnega dela. Tiste, ki se tega sestanka ne bodo udeležili, ne bomo več smatrali za člane odseka. Pridite vsi in točno.

ZABUKOVCA

Rudarji državnega rudnika so praznovali 1. maj

Kakor vsako leto so rudarji državnega rudnika tudi letos praznovali 1. maj. Upravnik rudnika je najprvo vprašal delavstvo kako misli radi praznovanja 1. maja. Delavski zaupniki so se izrekli za praznovanje, ker je to zahtevalo tudi delavstvo. Pozneje je g. upravnik razglasil, da je prišel nalog, da se mora 1. maja delati. Rudarji pa so glasovali ponovno za praznovanje. Od 400 rudarjev jih je prišlo naslednji dan na delo 52, ki so se javili prostovoljno za opravljanje nujnih del. G. upravnik pa je razglasil na tabli, da se 1. maja ni obratovalo s strani delavstva. Večina rudarjev je 1. maja krenila na Mrzlico, kjer se je ta dan kar trlo delavstva iz revirjev. Naši rudarji spoštujejo svoj praznik dela, ki si ga je delavstvo v težkih bojih priborilo.

TEHARJE

Več mladinske zaštite! V tukajšni vasi Bukovčak št. 15 stanuje sedemčlanska družina v neki drvarnici. Mati je sedaj zaposlena pri veleposestniku Č. Pet malih otrok je »doma« brez vsake oskrbe in hrane. Otroci prosijo od hiše do hiše kruha in stradajo. Občinska uprava naj se za ta slučaj zanima in spravi otroke v dečje domove ali pa jih da v oskrbo res dobrim ljudem. Ne pustimo, da nam mladina propada!

Tiskovni sklad

Litija: s. Žužek nabral na občnem zboru »Vzajemnosti« din 22; **Novo mesto:** Moretti Josip din 5; **Pečovnik pri Celju:** Podružnica ZRJ din 20; **Vrpnje:** Sotelski Iv. din 10 za obletnico trikratnega izhajanja »Delavske Politike«; **Ljubljana:** Neimenovani din 7,50, Čepič din 100; **Migojnice:** Županc Ivo I din 30. — Vsem darovalcem iskrena hvala. Posnemajte!

O sporazumu

O sporazumu. »Hrvatski dnevnik« (št. 1034) polemizira s člankom, ki je izšel v sarajevski »Jugoslovanski pošti« pod naslovom »Neobhodnost sporazuma«, in pravi: »Uvodničar »Jugoslovenske pošte« je zelo resno in z občutkom začel svoja razmišljanja. To mu moramo lojalno priznati. Toda treba je tudi ugotoviti, da je politiki sporazuma bilo doslej zadanih mnogo težkih udarcev. Ko je prišlo do odločitve, so odpovedali skoro vsi. S Hrvati so ostali edino samostojni demokrati — in kar zveni mogoče nekoliko paradokso — so se od ostalih skupin relativno najbolj držali nekateri člani JNS. Zelo lepo je, kar piše »Jugoslovanska pošta«, da je za sporazum ves narod, pri čemer misli na Hrvate, Srbe in Slovence, toda mi vidimo, da sporazuma kljub temu ni. Na to je mogoče pripomniti, da časovni neuspehi ne smejo nikogar razočarati... To se lepo čuje, toda trajni in neprekinjeni neuspehi ne morejo koristiti nobeni politiki... Narod hoče dela in stvarne koristi. Na hrvatskem vprašanju in z geslom sporazuma so že mnogi napravili karijero in mnogi so se pripravljali, da jo napravijo... Malo, zelo malo in zelo redko smo našli resnično dobro voljo. Bilo je parad, komunističev, lažnjavih časopisnih vesti in senzacij, ki so se širile v točno odredene svrhe, toda ni bilo niti enega resnega in iskrenega dejanja, ki bi Hrvatoma prineslo olajšanja. Zato je politika sporazuma prišla v krizo... Dovolj nam je pripovedovanja o sporazumu. Zahtevamo vsebino, kar bi nam naj bil prinesel sporazum.«

PODPECA

Vsem naročnikom, kateri so tri mesece v zaostanku, jim bo uprava dopušljanje lista ustavila. Ker pridno segate po »Delavski Politiki«, kadar pride, in če kdaj izostane, takoj povprašujete poverjenika, kaj je, da je ni, zato je tudi dolžnost vsakega zavezanega naročnika, da jo vsak mesec redno plača. Ker je 15. v mesecu treba plačati tudi strokovno organizacijo, bi želeli, da bi naročniki plačevali naročnino obenem s prispevkom za organizacijo. S tem bi bilo lažje za upravo in za nas poverjenika. Družnost! Poverjenik.

KOČEVJE

Predavanje o najnovejši socialni zaščiti delavstva se bo vršilo v nedeljo, dne 14. t. m. dopoldne v Kočevju v prostorih gostilne Beljan. Opozorjamo že danes na to predavanje, ki ga priredi Zveza rudarjev Jugoslavije. Predavali bodo ss. dr. Reisman, Eržen in Jelen iz Maribora. Pridite vsi!

Poročila sta se Högl Ernest, član ZRJ in odbornica »Vzajemnosti« s. Koser Sonja. — Želimo, da bi se tudi v bodoče aktivno udeleževala v delavskem kulturnem gibanju. — Obilo sreče!

S PODEŽELJA

Občina in preskrba siromakov. V občini L. živi vdova B., mati petih otrok, treh zakonjskih in dveh nezakonjskih. Ker je brep sredstev in pristojna v občini, ji mora občina dati podporo, vendar samo za zakonske otroke. Na neko pismo te vdove občini je občinska uprava odgovorila tako-le:

G. A. B.!

Na Vaše zadnje pismo z dne 10. 9. sporočamo, da nikakor ne moremo ugoditi Vaši prošnji in da bi poslali še vso podporo za leto 1939. Občina ne sme poprej nikake podpore izplačati dokler ni ista odobrena od obč. odbora in banske uprave, kar bo pa banska uprava storila šele prihodnje spomlad. Tudi nimate nikakor zagotovljene stalne podpore, ker otroci doraščajo in jih lahko oddaste v službo kakemu kmetu, kjer že lahko zaslužijo toliko da se prežive, četudi še hodijo v šolo. Sploh pa je nesmiselno, da bi občina Vam kar v večjem številu nabavljala živino in kakor je videti kar najdražjo. Za 1200 din se tu prav lahko dobi dobra kravica, ondaj pa se lažje ker so tam še ceneje, kot tu, in nikakor ni potrebno Vam najdražje kupovati. Vedite, da v celih občini dobivate Vi največjo mesečno podporo, četudi imamo doma še večjih revežev kakor ste Vi a so zadovoljni z malimi podporami, in jih tudi porabljajo le za resnične življenske potrebe, ter ne zapravljajo po gostilnah, kakor se je od Vas čulo. Ob času Vašega nemoralnega življenja se tudi niste nič ozirali na občino da bi ji varovali ugled z dostojnim življenjem. Za to je popolnoma upravičeno, če se Vam bo za prihodnje leto odtegnilo polovico podpore, ker ste v prvi vrsti sami odgovorni za Vašo bedo ne pa občina. Kakor si človek sam postelje, tako naj leži. Če pa pridete v občino, se Vam bo izdalo dovoljenje za prosjačenje po občini, podpora pa popolnoma odtegnila. To se Vam sporoča v vednost in ravnanje.

Literarno nagrado za najboljše delo je dobil na dan 1. maja v Nemčiji v Ljubljani rojeni Bruno Brehm. Podelil mu jo je sam Göbbels. Imena spreminjajo. V Berlinu so spreminili cesto Londonerstrasse v Petersallee, hotel »Englischer Hof« je prekrščen v »Deutscher Hof«.

Kaj pravi gospod dr. Korošec o sporazumu?

Na občnem zboru Zadržne zveze v Ljubljani je govoril predsednik senata dr. Korošec, med drugim tudi o sporazumu, rekel je to-le: »Vse niti niso pretrgane. Danes ali jutri se morejo razgovori zopet obnoviti in še vedno je sporazum mogoč. Ako je bilo mogoče rešiti 90 do 95 odstotkov spornih vprašanj, je gotovo, da se bo moglo rešiti tudi ostala majhna vprašanja, ki so brez pomena v primeri z rešenim glavnim osrednjim vprašanjem.«

* * *

Dr. Maček in združena opozicija. »Hrvatski dnevnik« piše: »Vsi se še spominjamo, da je svoj čas izjavil Ljuba Davidović, da bi on pristal na vsak sporazum, ki bi ga dr. Maček napravil s katerokoli srbsko stranko. Toda kasneje pasivno zadržanje Združene opozicije je pokazalo, da je pri njej prevladala strankarska računica. Nekateri hrvaški zastopniki so prisostvovali skupščinam srbskih opozicijskih strank in bili priče poštenih želje, da za vsako ceno pride do sporazuma s Hrvati. Tega razpoloženja pa zadnji čas ni bilo opaziti v zadržanju Združene opozicije, to je treba ugotoviti, da se ve resnica. S tem pa seveda ne mislimo reči, da so te stranke onemogočile sporazum, ker v sedanjih prilikah bi tega ne mogle storiti, pa četudi bi se najodločnejše postavile proti temu sporazumu... Mi smo od vsega početka vedeli, da se moremo nasloniti le na lastno moč in da moremo doseči le toliko, kolikor bomo z lastnimi močmi mogli doseči.«

Razno

Povečanje Bat'ine industrije v Jugoslaviji. V Beogradu sta se ustanovili delniška družba »Nebojša a. d.« in družba »Majstor a. d.«, vsaka s 5 milijoni delniške glavnice. Družba »Nebojša« bo izdelovala gumijaste izdelke in zgradila svoje tovarne v Valjevu. Družba »Majstor« pa se bo bavila z iskanjem in eksploatacijo rud, izdelovanjem strojev itd. Kupiti namerava topilnico železne rude v Beslincu pri Bosanskim Novem. Obe družbi financira tvrdka Bat'a. Delniška družba »Štulin« v Vukovaru, pri kateri ima Bat'a večino delnic, pa namerava zgraditi novo tovarno za izdelovanje usnja v Brckem.

Železna industrija v Zenici se razširi. Nemška firma »Eumuco« in Krupp opremita železniške delavnice v Zenici s stroji, ker se ta znatno razširi. Stroški za razširitev bodo znašali okoli 150 milijonov dinarjev.

Bankovci po 500 in 1000 dinarjev bodo zaplenjeni vsem potnikom, ki bi jih prenesli iz inozemstva seboj, ali pa, če jih pošta z inozemskimi pošilkami dostavi prejemnikom. — Zaplenjene bankovce morajo poštne in carinske uprave poslati Narodni banki.

* * *

Žalostne slike s podeželja. Posestnika Kneza s Prelesja so našli nedaleč od vasi Preloge v gozdovih Jatne umorjenega in izropanega. Knez je odšel 30. aprila na tabor JRZ v Celje, odkoder se ni več vrnil. Zaprl so ženo in sosedovega sina, ker je sedemletni Knezov sin izpovedal, da je sosedov sin še tisto nedeljo zvečer prinesel dežnik, ki ga je Knez vzel s seboj na pot, nazaj na Knezov dom. Knez je bil pobit s sekuro in nato še zaboden v srce.

Namesto nogometne tekme — krvoprelitje. V Andrijevci pri Petrovgradu sta se srečala dva kluba na zelenem polju. Domači klub »Slavija« in petrogradski »Svebiše«. Komaj je tekma začela je igralce »Slavije« brenil nekega igralca »Svebiše« v trebuh, da je takoj obležal. Nato je sledil splošen pretep igralcev obeh klubov, v katerega se je vmešala publika. Naposled so petrogradski igralci s težavo pobegnili v svoj avtobus, ki jih je odpeljal — z bojišča. Dva igralca »Svebiše« sta dobila težke poškodbe in en eden izmed njih umrl.

Gostilničarji so si skočili v lase in se krvavo pretepli ob priliki volitev novega odbora gostilničarskega društva v Banjaluki.

Delavci iz Like v Slovenijo. »Hrvatski dnevnik« poroča, da je iz Like v Dalmaciji odšlo mnogo delavcev na državna dela v Slovenijo.

V tovarni celuloze v Tokiju, glavnem mestu Japonske se je zgodila eksplozija in je bilo 80 delavcev ubitih, 200 pa ranjenih; razen tega je razdejanih 9 objektov.

Svetovna akcija za mir (RUP) je prejela od Nobelove ustanove podporo v znesku 10.000 švicarskih frankov.

Profesor za fiziko na univerzi v Cambridgu, Bridgeman, je prepovedal nemškimi rajhovskim študentom vstop v fizikalni laboratorij.

Sovjetska letalca Gordijenko in Kokinaki, ki sta pred kratkim odletela iz Moskve v Zedinjene države, sta prispela v Washington, kjer ju je sprejel vojni minister Woodring.

KULTURA

MARIBOR

Gostovanje »Mrakove igralske skupine« — Tragedija »Grohar«. Življenje Ivana Groharja je gotovo eno najzanimivejših in najpretrajnejših poglavij iz slovenske kulturne zgodovine. V njem se zrcali vsa majhnost pa tudi vsa veličina malega naroda. Kot je fabula Groharjeve življenjske tragedije značilna za ozko srčnost, podlost, zahrbtnost in zavrženost naše kulturne sredine, tako je delo in življenje Iv. Groharja najvidnejše potrdilo vsega pozitivnega in imenitnega v nas. Grohar, ki je po nevedoma in docela nedolžen ter brezbramben postal žrtev naših političnih napretstev, se je v najbolj težkih trenutkih skazal na tako edinstven način, da je kljub svoji pasivnosti zaživel med nami eno najlepših slovenskih življenj. — Tako je doživel njegovo tragedijo in doumel njegov pomen mladi slovenski dramatik Ivan Mrak. V petek 12. t. m. nam bo Mrak s svojimi igralci pokazal to svoje delo. Zanimivo je, da si je avtor sam, ki je delo tudi zrežiral, nadel vlogo, da prikaže kot igralec tako Groharja kot tudi njegovega najmočnejšega nasprotnika, cesarskega nadsvetnika Vrbo. Prvi dve dejanji tragedije nam prikazujeta, kako se okrog odsotnega Groharja spleta ogabna mreža intrig in kako brez moči sta proti vsemu temu Groharjeva zaročenka, učiteljica Tončka in njegov prijatelj, slikar Robert. Drugi dve dejanji pa nam prikazuje Groharja v njegovem najvišjem, predsmrtnim vzponu in njegov zlom. Eden od ljubljanskih kritikov je ugotovil: »— v »Groharju« so še enkrat oživel »Hlapci« z vsemi svojimi nesrečnimi lastnostmi. Spet je po njih zamahnil pomemben umetnik brez prizanašanja. V Mrakovi drami so mesta, ki so še bolj boleča, kot so najostrejša mesta v Cankarjevih »Hlapcih« — S tem smo menda dovolj opozorili na važnost dela, ki je bilo v Ljubljani in še po mnogih drugih krajih Slovenije sprejeto res z navdušenjem.

»Krik ranjene mladosti« je zbirka pesmi vojne invalida Avgusta Dabjančiča; ki jih je spesnil na Doberdobskih bojnih poljanah, ko je bil, kakor poje narodna pesem, »pobič sem star šele osemnajst let, cesar ukazal na vojsko me vzeti«. Knjižica je lična po zunanji obliki in tudi pesmi so lepe, posebno sonetni venec. Cena je 8 dinarjev. Naroča se pri Občasnem odboru Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, pri Krajevem odboru v Ljubljani in Sevnici ter pri Zvezi bojevnikov.

Delavski pravni svetovalec

Vprašanje: Leta 1926. mi je rudar posodil denar, katerega sem mu obljubil vrniti, ko bom prišel tudi jaz v Francijo. Vsled bolezni doslej nisem mogel vrniti denarja in me sedaj tirja po advokatu. Ker me dosedaj ni opominjal, vprašam, če ni morda dolg zastarel in če mi lahko rubi premičnine ali plačo za ta dolg?

Odgovor: Posojilo zastara šele v 30. letih in Vas torej upnik za dolg iz leta 1926. lahko terja in toži in po pravomočni sodbi tudi uvede ružbež proti Vam.

Guštanj. I. St.: Sporočite celoten naslov, da bomo ugotovili, če ste Vi ali Vaš mož naročnik našega lista. Delavski pravni svetovalec odgovarja samo naročnikom »Delavske Politike«.

„Grič“ - Oset, Rojphod pod Urbanom
Najboljša hrana, domača vina po 10 in 14 din, cesta za kolesarje, prenočišča!

Mestna podjetja Maribor

Razpis tekočih del za leto 1939/40.

Razpis del

Mestna podjetja, Maribor, razpisujejo za leto 1939/40 sledeča tekoča dela in dobave za vzdrževanje zgradb in drugega:

kleparska, steklarska, pečarska, mizarjska, zidarjska, pleskarska in slikarska dela, vzdrževanje stolpne ure, dobava železnine in gradbenega materiala ter dobava barv in čopičev.

Vsi potrebni podatki se dobijo med poslovnimi urami od 8. do 12. ure pri Premoženjski upravi MP., tehnična pisarna, v Franciskanski ulici št. 8, kjer je vložiti tudi zapečatene ponudbe do 20. maja 1939.

Maribor, 5. maja 1939.

Mestna podjetja Maribor

MALI OGLASI

Naši čitatelji kupujejo najcenejše pri naših inserentih!

Franc Kormann'ov nasl. Karl Ragg
Maribor, Gosposka ulica 3 — moda, galanterija, drobnarija in igrače vseh vrst. Največja izbira in najboljši nakup.

„FOX“ terpentin-krema je nenadkriljiva

Vazelin in pravi gumitrans Vas varuje v snegu dežju in blatu najbolje pred prehladom.

Priporoča se

ŠPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom L. Z. T. O. L.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

FRANC REICHER, MARIBOR
Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnik cenah. Hitra izdelava.

Kdor hoče dobro kavo piti mora h

„KAVALIRJU“

lit. „Kavallr“ specialna trgovina za kavo, čaj in čokoladne specialitete.

ZIDAJTE POCENI!

Nosilce, betonsko železo, ograje, cevi, vsake vrstno okovje dobite zelo poceni, rabljeno vendar zelo dobro ohranjeno pri trvdki

Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14 in Ptujsko Tržaška cesta.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324